Informačný list predmetu

Akademický rok 2026/2027

Vysoká škola	Univerzita sv. Cyrila a Metoda v Trnave
Fakulta	FSV UCM
Kód predmetu	UPVVS/ESPO/BcD/026/25
Názov predmetu	Voľby a volebné systémy
Rozsah	2P + 2S
Počet kreditov	5
Vyučujúci	doc. PhDr. Jakub Bardovič, PhD. (prednášajúci), doc. PhDr. Jakub Bardovič, PhD. (vedúci seminára)

Podmienky na absolvovanie predmetu

Predmet je ukončený na základe:
– Priebežného hodnotenia vo forme spracovania a odprezentovania celosemetrálneho zadania (30%)
– záverečnej písomnej skúšky (70%).
Pre úspešné absolvovanie predmetu musí študent získať v súčte z oboch častí minimálne 56%.
Klasifikačný stupeň bude určený na základe stupnice (v %):
A (100 – 92), B (91 – 83), C (82 – 74), D (73 – 65), E (64 – 56), Fx (55 a menej).

Výsledky vzdelávania

Ovláda základnú terminológiu spojenú s inštitútom volieb a inými spôsobmi obsadzovania mandátov, vrátane pojmov volebné právo a volebný cenzus, a dokáže ich zaradiť do historického kontextu.
Dokáže klasifikovať volebné systémy a charakterizovať ich základné typy – väčšinové, pomerné, kombinované/zmiešané a semiproporčné.
Vie analyzovať a vypočítať matematické vlastnosti jednotlivých typov volebných systémov a interpretovať ich vplyv na výsledky volieb.
Dokáže aplikovať nadobudnuté teoretické poznatky o volebných systémoch na konkrétnych príkladoch a prípadových štúdiách.
Orientuje sa vo volebnej legislatíve Slovenskej republiky a dokáže analyzovať jej uplatňovanie v slovenskej volebnej praxi.
Dokáže porovnať volebné systémy vo vybraných štátoch a identifikovať ich spoločné a odlišné znaky.
Je schopný/schopná kriticky zhodnotiť fungovanie konkrétneho volebného systému a argumentovať o jeho výhodách a nevýhodách.

Stručná osnova predmetu

1. Vymedzenie pojmov vzťahujúcich sa na inštitút volieb a ďalšie spôsoby obsadzovania mandátov; volebné právo a volebný cenzus – charakteristika pojmov a historický kontext; volebné systémy a ich klasifikácia
Teoretické vymedzenie základných pojmov spojených s inštitútom volieb a inými spôsobmi obsadzovania mandátov, s dôrazom na volebné právo, volebný cenzus a ich historický vývoj; predstavenie klasifikácie volebných systémov.
2. Úvod do problematiky väčšinových volebných systémov
Teoretické vymedzenie podstaty a charakteristických znakov väčšinových volebných systémov.

3. Väčšinové volebné systémy – matematické vlastnosti
Praktická časť: analýza matematických vlastností väčšinových volebných systémov a ich aplikácia na konkrétnych príkladoch.
4. Úvod do problematiky pomerných volebných systémov
Teoretické vymedzenie podstaty a charakteristických znakov pomerných volebných systémov.
5. Pomerné volebné systémy – matematické vlastnosti
Praktická časť: analýza matematických vlastností pomerných volebných systémov a ich aplikácia na konkrétnych príkladoch.
6. Kombinované/zmiešané volebné systémy a semiproporčné volebné systémy
Teoretické vymedzenie kombinovaných/zmiešaných a semiproporčných volebných systémov a ich charakteristických znakov.
7. Kombinované/zmiešané volebné systémy a semiproporčné volebné systémy – matematické vlastnosti
Praktická časť: analýza matematických vlastností kombinovaných/zmiešaných a semiproporčných volebných systémov.
8. Volebné systémy v praxi
Praktická časť: aplikácia nadobudnutých teoretických poznatkov o volebných systémoch na konkrétnych príkladoch a prípadových štúdiách.
9. Voľby a volebná legislatíva – slovenský kontext
Teoretické vymedzenie volebnej legislatívy a jej vývoja v podmienkach Slovenskej republiky.
10. Voľby a volebná legislatíva – slovenská prax
Praktická časť: analýza uplatňovania volebnej legislatívy v slovenskej volebnej praxi.
11. Volebné systémy vo vybraných štátoch
Teoretická charakteristika a komparácia volebných systémov vo vybraných štátoch.
12. Záverečné stretnutie – sumarizácia nadobudnutých vedomostí počas semestra prostredníctvom určených cvičení a aktívnej diskusie so študentmi
Praktická časť: zhrnutie a upevnenie nadobudnutých vedomostí formou určených cvičení a aktívnej diskusie so študentmi.

Druh, rozsah, metódy a pracovná záťaž študenta

Typ predmetu: povinný profilový predmet, prednáška/seminár
Odporúčaný rozsah výučby (v hodinách): 2/1 týždenne
Metóda štúdia: prezenčná
Forma štúdia: denná

Odporúčaná literatúra

• BARDOVIČ, Jakub. Bariéry politickej participácie – volebný cenzus a jeho historický kontext v slovenských podmienkach. In: Občianstvo a občianska spoločnosť (Stav – Kontexty – Perspektívy). Košice: UPJŠ, 2016
• BARDOVIČ, Jakub. Voľby a volebné systémy v krajinách Vyšehradskej skupiny. In: Transformácia a premeny politických systémov v krajinách Vyšehradskej skupiny. Bratislava: Iris, 2018.
• BARDOVIČ, Jakub. Voľby do orgánov VÚC a využívané volebné systémy. In: Regionálna samospráva na Slovensku. Bratislava: Iris, 2018.
• BARDOVIČ, Jakub. Voľby do orgánov miestnej samosprávy a uplatňované volebné systémy. In: Komunálna samospráva na Slovensku optikou verejnej politiky. Trnava: UCM v Trnave, 2019.
• BARDOVIČ, Jakub. Voľby a volebný systém v Slovenskej republike. In: Vojenská osveta. 1/2020.
• BARDOVIČ, Jakub. Voľby a volebné systémy. Trnava: UCM, 2021.
• BZDILOVÁ, Renáta – EŠTOK, Gabriel –Jakub BARDOVIČ. Voľby a volebná problematika v štátoch EÚ. Košice: UPJŠ, 2018.
• DANČIŠIN, Vladimír. O nedokonalosti volebných procedúr. Prešov: Reproma, 2005. ISBN 8096717081
• HORVÁTH, Peter. Voľby a volebné systémy. In Slovenská politologická revue. 4/2004.
• CHYTILEK, Roman a kol. 2009. Volební systémy. Praha : Portál, 2009. ISBN 978-80-7367-548-6

• KLÍMA, Michal. Volby a politické strany v moderních demokraciích. Praha: Radix, 1998. ISBN 80-86031-13-6.
• KREJČÍ, Oskar. Nová kniha o volbách. Praha: Professional Publishing, 2006. ISBN 80-86946-01-0
• KREJČÍ, O. 1994. Kniha o volbách. Praha : Victoria Publishing, 1994.
• NOVÁK, Miroslav, Lubomír BROKL, Petr DRULÁK, et al. Úvod do studia politiky. Druhé vydání, rozšířené a doplněné. Praha: Sociologické nakladatelství (SLON), 2019. Studijní texty (Sociologické nakladatelství). ISBN 978-80-7419-263-0.
• ŘÍCHOVÁ, Blanka. Úvod do současné politologie: [srovnávací analýza demokratických politických systémů]. Vyd. 2. Praha: Portál, 2007. ISBN 978-80-7367-348-2.
• SARTORI, Giovanni. Srovnávací ústavní inženýrství: zkoumání struktur, podnětů a výsledků. 2. vyd. Přeložil Jana OGROCKÁ. Praha: Sociologické nakladatelství (SLON), 2011. Studijní texty (Sociologické nakladatelství). ISBN 9788074190483.
• SPÁČ, Peter. Priama a zastupiteľská demokracia na Slovensku: volebné reformy a referendá po roku 1989. Brno: CDK (Centrum pro studium demokracie a kultury), 2010. Srovnávací politologie. ISBN 978-80-7325-238-0.
• SURMÁNEK, Štefan – GBÚROVÁ, Marcela – Irina DUDINSKÁ. Politológia (vybrané kapitoly). Prešov: Slovacontact, 2003. ISBN 80-88876-10-9
• TÓTH, R. a kol. 2005. Úvod do politických vied. Bratislava: Smaragd, 2005. 194 s. ISBN 8089063152.
• Zákon č. 180/2014 Z. z. o podmienkach výkonu volebného práva a o zmene a doplnení niektorých zákonov
• Zákon č. 181/2014 Z. z. o volebnej kampani a o zmene a doplnení zákona č. 85/2005 Z. z. o politických stranách a politických hnutiach v znení neskorších predpisov.
Ďalšie legislatívne pravidlá regulujúce priebeh volieb.

Jazyk, ktorého znalosť je potrebná na absolvovanie predmetu

slovenský, anglický, český